Inkoop sociaal domein
Centraal Gelderland

MGR
sociaal domein centraal Gelderland

Aan : **Leden bestuurscommissie Inkoop Zorg**

Van : **Module Inkoop Sociaal Domein CG**

Opsteller : Emma Nikkelen, manager inkoop zorg

Onderwerp : Tariefonderzoek Jeugd & Wmo

Datum : 1 november 2023

Geachte wethouders bestuurscommissie inkoop zorg,

De afgelopen twee jaar zijn gekenmerkt door forse stijgingen in energie lasten, die overal in doorwerken, alsmede forse stijgingen binnen alle CAO's zorg. Deze stijgingen hebben een direct effect op de kosten van Zorg waarvoor wij als gemeenten verantwoordelijk zijn.
Deze stijgingen hebben tot nu toe al regelmatig geleid tot een vraag om aandacht hiervoor vanuit de Zorg, omdat enkel indexeren van de tarieven zoals deze waren afgesproken in de lopende contracten onvoldoende is om de oplopende kosten te kunnen blijven dekken.

Als regio hebben wij de zorgaanbieders toegezegd een tarieven onderzoek te laten uitvoeren. Hierop hebben zorgaanbieders de regio laten weten op de uitslag van dit onderzoek te willen wachten, erop vertrouwend dat de regio tot reële tarieven zal komen, conform de AMvB inzake reële tarieven. Daarnaast hebben we ook te maken met de kosten van landelijk ingekochte zorg, waarbij door de aanbieders een vergelijkbare vraag bij het ministerie van VWS en de VNG is neergelegd.

Eén en ander zal in de loop van 2024 en 2025 effect hebben op de door gemeenten begrootte bedragen voor Wmo en jeugd. De omvang hiervan is op dit moment onbekend, is afhankelijke van lokale keuzes die zijn gemaakt in de begroting. Bovendien is de omvang ook niet (regionaal) te ramen, omdat teveel elementen van invloed zijn op het gebruik van zorg.

Ook op landelijk niveau met betrekking tot Jeugdbescherming zien we de beweging naar één uniform tarief, dat hoger ligt dan het huidige, in combinatie met het organiseren van een lagere workload.

Wij willen u, met dit regionaal schrijven, graag meenemen met de kosten ontwikkeling waarvoor wij ons geplaatst zien.

Landelijke ontwikkelingen m.b.t. kostenstructuur zorgaanbieders
Vanuit verschillende landelijke ontwikkelingen kan met grote zekerheid de verwachting geschept worden dat de tarieven als uitkomst van het tariefonderzoek hoger zullen zijn dan de huidige tarieven binnen de regio Centraal Gelderland. Met enige zekerheid kan ook verwacht worden dat de stijging hoger zal zijn dan de indexatie zoals voor 2024 berekend. Dit heeft te maken met de volgende ontwikkelingen:

- De vaststelling van de tarieven dateert van oktober 2019 en is sindsdien jaarlijks middels vooraf vastgestelde uitgangspunten en rekenregels in de contractering geïndexeerd. De laatste 2/3 jaren hebben er echter verschillende Cao-stijgingen plaatsgevonden welke hoger zijn dan de indexatie die heeft plaatsgevonden. Over de gehele periode vanaf oktober 2019 tot en met de al bekende Cao-stijgingen voor 2024, zijn deze Cao-ontwikkelingen fors hoger dan de indexaties.

- In de afgesloten Cao's van de afgelopen jaren zijn de verlofuren waar medewerkers recht op hebben toegenomen. Dit betekent dat medewerkers op jaarbasis minder productief kunnen zijn. Productiviteit is een component waarmee rekening gehouden dient te worden bij de totstandkoming van reële tarieven en dus heeft deze ontwikkeling ook invloed op de uitkomsten van het tariefonderzoek.
- De afgelopen jaren een aantal zaken heel veel invloed gehad op de economie o.a. de corona pandemie, de energiecrisis, arbeidsmarktproblematiek en de hoge inflatie. Dit heeft ook een effect gehad om de kosten die aanbieders maken en zelfs moeten maken bij de levering aan zorg. Deze ontwikkelingen hebben enerzijds invloed op de materiële kosten en anderzijds op het ziekteverzuim van medewerkers waardoor de productiviteit is afgenomen en de kosten voor inhuur zijn gestegen.

Tariefonderzoek Jeugd en Wmo
De gemeenten/regio's zijn bij het inkopen van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gehouden aan het betalen van een reële prijs. In het kader van de Wmo 2015 is deze verplichting reeds vastgelegd in de AMvB Reële Prijs (sinds 2017), voor Jeugdhulp volgt deze verplichting nu nog uit jurisprudentie maar zit de AMvB Reële Prijs er ook aan te komen (verwachting 2024). Dit betekent dat gemeenten/regio's moeten kunnen onderbouwen en uitleggen hoe tarieven zijn opgebouwd, hoe deze tarieven kostendekkend worden geacht te zijn voor de gemiddelde aanbieder in de specifieke regio en hoe meermaals afstemming met de markt heeft plaatsgevonden. Bij het opstellen van reële tarieven wordt steeds gekeken naar het gevraagde kwaliteitsniveau in de productbeschrijvingen en aanvullende eisen uit de inkoopdocumenten. En vervolgens naar de gangbare en in de regionale sector gebruikelijke kosten die aanbieders maken om het gevraagde kwaliteitsniveau te kunnen leveren. Dit betekent niet dat een tarief voor alle aanbieders kostendekkend moet zijn, maar wel voor een gemiddeld efficiënt opererende aanbieder. In deze verschillende wettelijke kaders zijn kostprijselementen opgenomen op basis waarvan gemeenten/regio's de tarieven dienen vast te stellen. Wanneer een tarief 'reëel' is, is niet in deze wetgeving opgenomen. Dit blijft een keuze vanuit de gemeenten/regio's. Transparantie, zorgvuldigheid, herkenbaarheid voor aanbieders en uitlegbaarheid zijn hierbinnen de kernbegrippen.

Inkoop SDCG heeft vanuit de Bestuurscommissie inkoop op 7 juli 2023 de opdracht gekregen om een onafhankelijk tariefonderzoek te laten uitvoeren voor de zorgvormen Begeleiding, Behandeling, Groepsbegeleiding en Huishoudelijke Ondersteuning. Het belangrijkste resultaat hiervan dient te zijn: Een onafhankelijke tariefberekening Wmo en Jeugd met een advies voor een reëel tarief inclusief een onderbouwing van de totstandkoming van dit tarief conform de AMvB reële prijs. Dit onderzoek is momenteel in de afrondende fase. In het tariefonderzoek zal ook een advies over een toekomstbestendige indexatiemethodiek en een advies over tariefdifferentiatie, vanwege de verschillen in kostenstructuur tussen aanbieders, worden meegenomen.

Proces van het tariefonderzoek
Om duidelijkheid te verschaffen in welke zorgvuldig en transparant proces is doorlopen in het tariefonderzoek, wordt hieronder stapsgewijs het proces toegelicht:

1. Het algemeen tariefmodel dat het onafhankelijk onderzoeksbureau hanteert is ingevuld aan de hand van de productbeschrijvingen en overleggen met een ambtelijke vertegenwoordiging van de gemeenten. Deze ambtelijke vertegenwoordiging bestond uit verschillende disciplines vanuit de regio, zoals financiële medewerkers van verschillende gemeenten, beleidsmedewerkers van verschillende gemeenten en gemeentelijk en regionale contractmanagers. Daarbij zijn per product de productspecifieke parameterwaarden bepaald. Daar waar voor het onafhankelijk onderzoeksbureau nog onduidelijkheden waren binnen de productbeschrijvingen en bijbehorende eisen zijn deze besproken met de

werkgroep. Hierop heeft het onafhankelijk onderzoeksbureau ook voorzien van advies waar de werkgroep hierom vroeg.

2. Het tariefmodel is besproken met een ambtelijke vertegenwoordiging van de gemeenten (de werkgroep). Op basis van de mogelijke opties/keuzes zijn enkele aanpassingen gedaan vanuit een zorginhoudelijk oogpunt en passend bij de visie van de regio over de producten. Hierbij zijn de eerste concepttarieven gedeeld met de werkgroep waarbij is aangegeven dat dit enkel concepttarieven waren zonder toetsing en consultatie van zorgaanbieders en dat hier nog geen enkele waarden aan gehecht kan worden.
3. Het tariefmodel en daarin gehanteerde parameters, uitgangspunten en kostprijselementen zijn tijdens een digitale marktconsultatie toegelicht aan de aanbieders. Hierbij zijn geen concepttarieven getoond om het overleg en de discussie over de inhoud te laten gaan. Aanbieders hebben de gelegenheid gekregen vragen te stellen en deze zijn tijdens de sessie beantwoord. De op dat moment niet inhoudelijk te beantwoorden vragen zijn in de Nota van Antwoorden meegenomen. De presentatie en de opname van de sessie is aan aanbieders ter beschikking gesteld.
4. Na de marktconsultatie hebben de aanbieders 14 dagen tijd gekregen om schriftelijk vragen te stellen en/of te reageren op de presentatie. De vragen zijn door het onafhankelijk onderzoeksbureau en de regio beoordeeld en beantwoord in de Nota van Antwoorden.
5. Op basis van de reacties van aanbieders zijn enkele parameterwaarden aangepast. Vanuit de eerder gepresenteerde en aangepaste parameters, kostprijselementen en uitgangspunten zijn nieuwe concepttarieven berekend. Hierbij is wederom aangegeven dat deze concepttarieven nog zonder een tweede en verdere toetsing en consultatie van zorgaanbieders was en dat hier nog steeds geen enkele waarden aan gehecht kan worden. Daarnaast zijn de Nota van Antwoorden aan aanbieders toegestuurd.
6. Hieropvolgend heeft nog een tweede ‘digitale marktconsultatie bijeenkomst’ plaatsgevonden waarin enerzijds een terugkoppeling van de eerste Nota van Antwoorden is gegeven, daarnaast aanpassingen vanuit de eerste Nota van Antwoorden in de uitgangspunten zijn gepresenteerd en tenslotte concepttarieven op basis van de uitgangspunten en gehanteerde parameterwaarden zijn gepresenteerd. Ook hierbij is aan de aanbieders aangegeven dat hieraan geen enkele waarde gehecht kan worden. Dit wordt enerzijds gedaan om transparant en zorgvuldig te zijn conform AMvB reële prijs, maar daarnaast ook om het overleg en de discussie nog steeds op inhoud, dus de uitgangspunten en parameterwaarden te voeren. Aanbieders hebben nogmaals de mogelijkheid gekregen hierop te reageren binnen een termijn van 7 dagen.
7. Opnieuw zijn alle reacties verzameld, beoordeeld en beantwoord. Deze reacties zijn besproken met de ambtelijke vertegenwoordiging van de gemeenten. Waar nodig zijn enkele parameterwaarden aangepast. De antwoorden zijn wederom gepubliceerd in een tweede Nota van Antwoorden.
8. Op basis van een laatste bespreking is een definitieve versie van de definitieve adviestarieven opgesteld, die als eindrapportage aan de regio wordt aangeboden. De gemeenten nemen uiteindelijk een besluit over de tarieven die vervolgens in de gepubliceerde documenten worden opgenomen.

Momenteel bevindt het tariefonderzoek zich in stap 7. Er zijn nog geen definitieve reële adviestarieven afgegeven door het onafhankelijk onderzoeksbureau. In de bestuurscommissie van december 2023 zal het adviesrapport inclusief een voorstel voor reële tarieven worden voorgelegd aan u als leden van BC inkoop zorg.